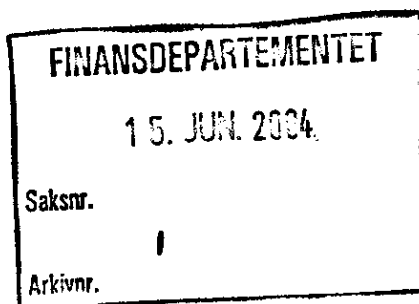

Finansdepartementet
Postboks 8008 - Dep.
0030 OSLO

Dato: 15.06.2004
Vår ref.: 2004/00232
FJA/OV
Deres ref.: 00/4256 FM KSj

Høringsuttalelse - Forslag til gjennomføring av direktiv 2002/92/EF om forsikringsformidling

Vi viser til departementets høringsbrev av 16.04.04 med høringsnotat utarbeidet av Kredittilsynet.

FNNH er i hovedsak enig i den måten direktivet er foreslått gjennomført på. I likhet med departementet mener vi det er hensiktsmessig med en egen lov. Forsikringsformidlerne driver ikke forsikringsvirksomhet og formidlingsforetakene er ikke finansinstitusjoner. Dermed er det også naturlig at regelverket for slik virksomhet og slike foretak ligger utenfor forsikringsvirksomhetsloven og lovreglene som gjelder finansforetak.

Forsikringsformidlerne utgjør en viktig - men heterogen - gruppe av aktører i markedet. Av den grunn bør man tilstrebe et dekkende begrepsbruk i den norske lovgivningen på området. FNNH er i den sammenheng fornøyd med at det er lagt opp til et klart skille mellom forsikringsagent og forsikringsmegler. Vi ser det også som en fordel at lovforslaget bruker betegnelsen formidler og formidling som fellesbetegnelse, og ikke forsikringsmegler, slik det er gjort i den norske oversettelsen av direktivet. Oversettelsen er etter vårt syn både misvisende og uheldig.

Vi har imidlertid også noen merknader som vi mener kan bidra til ytterligere bedre forståelse ved anvendelsen av loven. Merknadene egner seg trolig i første rekke som motivstoff, men vi har også enkelte forslag til endring av lovteksten.

Våre viktigste merknader gjelder følgende forhold:

- Ytterligere klargjøring av skillet mellom forsikringsmegler og forsikringsagent.
- At bilforhandlere ikke oppfattes som formidlere i lovens forstand.
- At forsikringsselskapet selv er registerfører for sine agentforetak.
- Kravet om at agenter må gi informasjon om størrelsen på provisjon eller annen godtgjørelse fra forsikringsselskapet, må utgå.
- Formidling av forsikring gjennom andre finansinstitusjoner bør kunne unntas fra registreringskravet.

1. Rollefordelingen mellom ulike mellommenn i forsikringsmarkedet

Skillet mellom en forsikringsagent og en forsikringsmegler er viktig. Dette skillet er helt sentralt i de nordiske forsikringsmarkedene, men synes ikke å være tillagt samme vekt ellers i Europa, og det har heller ikke noen sentral plass i direktivet. Direktivet gjenspeiler derfor ikke fullt ut hvordan de to hovedgruppene av forsikringsformidlere fungerer i markedet. Som sagt innledningsvis er vi godt fornøyd med at lovforslaget skiller klart mellom forsikringsagent og forsikringsmegler, samtidig som direktivets krav tilfredsstilles.

Det kan likevel være grunn til å understreke enda klarere at forsikringsmegleren er engasjert av forsikringskjøper, handler på forsikringskjøpers vegne og ivaretar dennes interesser, mens agenten er selskapets forlengede arm og handler på selskapets vegne. Forsikringsmegleren har en rolle som uavhengig i forhold til forsikringsselskapene og leverer et selvstendig rådgivningsprodukt som kan isoleres fra den konkrete forsikringsavtalen. Forsikringsagentens rådgivning er gitt fra selskapets ståsted og må ses på som en integrert del av produktet. Begge grupper må imidlertid forholde seg til forsikringsavtalelovens informasjonsplikt, som innebærer at nødvendig informasjon må gis for at forsikringstaker kan vurdere forsikringstilbudet.

Dette betyr at fra kundens ståsted bør forsikringsmeglerforetaket fremstå som en selvstendig enhet, klart atskilt fra forsikringsselskapene. Det er ikke samme behov for at forsikringsagentforetaket fremstår som en selvstendig enhet. Det er snarere en fordel om det umiddelbart fremkommer hvilket (eventuelt hvilke) forsikringsselskap foretaket representerer.

EU-direktivet tar ikke opp alle sider ved formidlernes virksomhet. Spørsmålet om godtgjørelse til formidler er således ikke berørt. I denne sammenheng finner vi det naturlig å nevne at det nylig har skjedd en viktig endring i Norge og i Norden for øvrig, ved at måten forsikringsmegleren godtgjøres på er lagt helt om fra tidligere å være basert på provisjon fra selskapene, til et nytt mønster hvor oppdragsgiver (den potensielle forsikringskjøperen) betaler megleren direkte. Avlønningssystemet reflekterer således den rollefordelingen som er beskrevet ovenfor. Omleggingen er i Norge så langt gjennomført for landbasert skadeforsikring og for gruppeliv. En utvidelse til øvrig livsforsikring vil etter alt å dømme bli gjennomført i nær fremtid. FNH ser ikke behov for noen lovregulering av hvordan forsikringsformidlere skal eller kan godtgjøres. Det er i denne sammenheng likevel verd å merke seg at den danske loven i visse sammenhenger setter forbud mot at meglerne kan motta provisjon fra selskapene.

FNH ville sett det som en fordel om departementet i den kommende proposisjonens alminnelige og spesielle motiver (også når det refereres fra direktivet) kunne bruke samme betegnelser som i lovforslaget. Det innebærer at det konsekvent bør brukes betegnelsen "formidler" der direktivet bruker ordet "megler" i betydningen "formidler". Likeledes at "megler" brukes bare der det skal forstås i betydningen formidling på vegne av en oppdragsgiver som *ikke* er et forsikringsselskap. Det vil si i hovedsak på samme måte som

i dagens meglerforskrift. Tilsvarende om formidling og megling. Dette vil øke lesbarheten og redusere risikoen for misforståelser.

Konkret innebærer dette at vi er enig i den definisjon som er lagt til grunn (i § 1-3) for "forsikringsagentvirksomhet", og langt på vei også for den som er valgt for "forsikringsmegling", men ønsker en ytterligere klargjøring. Når det gjelder definisjonen av hhv "forsikringsagent" og "forsikringsmegler" har vi forslag til en bedre formulering, som vi kommer tilbake til.

FNH hadde helst sett at loven hadde en bestemmelse tilsvarende § 17 i den nylig vedtatte danske lov om forsikringsformidling, hvor det heter at "En forsikringsmeglervirksomhet representerer alene kunden." Denne bestemmelsen har videre to avsnitt som understreker at verken et meglerforetak eller en ansatt forsikringsmegler kan ha slike forbindelser til et forsikringsselskap at det er egnet til å skape tvil om meglerforetakets eller meglerens uavhengighet av forsikringsselskapsinteresser.

Et noe mindre vidtgående alternativ vil være at det i de spesielle motivene til § 1-3 nr 2 settes inn et nytt avsnitt:

"Forsikringsmeglerforetaket tilbyr sine tjenester til mulige forsikringskjøpere. Når meglerforetaket er engasjert av en potensiell forsikringskjøper, blir forsikringskjøperen meglerens oppdragsgiver. Forsikringsmegleren ivaretar forsikringskjøpers interesser overfor forsikringsselskapene, og kan gis fullmakt til å handle på vegne av forsikringskjøper."

I de spesielle motivene til § 1-3 (nr 2) på side 28 i høringsnotatet vises det til artikkel 12 i direktivet. Omtalen der er nok preget av at direktivet ikke opererer med et funksjonelt skille mellom agent og megler. Vi foreslår at tredje siste setning i dette avsnittet skrives om, slik:

"Dette vil kunne være tilfelle særlig for enkelte spesialdekninger der det er et begrenset antall tilbydere i markedet, eller at forsikringsmegleren har erfaring som tilsier at et begrenset antall tilbydere vil gi et tilstrekkelig godt grunnlag, dvs. at den mulige gevinst som kan ligge i å finne et gunstigere tilbud ikke antas å stå i forhold til de økte kostnadene ved å gå gjennom flere tilbud."

De to siste setningene beholdes.

Dette må også ses i sammenheng med informasjonsplikten som hviler på forsikringsmegleren i slike tilfelle, som er fastsatt i lovforslagets § 5-4 tredje ledd. FNH ser det som både ønskelig og nødvendig å endre § 5-4 tredje ledd, nest siste setning, til:

"Forsikringsmegleren skal på kundens anmodning opplyse navnene på de selskapene, som megleren akter å vurdere, eller har vurdert nærmere i forbindelse med oppdraget"

2. Avgrensningen mot rådgivere

FNH er enig i at direktivet innebærer en utvidelse av meglerbegrepet til i større grad å omfatte rådgivning. Rådgivning mot vederlag som kan settes i forbindelse med, eller som

har som siktemål at det inngås en forsikringsavtale med et forsikringsselskap, må klassifiseres som formidling, og må i utgangspunktet være omfattet av loven.

Vi mener således at nest siste avsnitt på side 6 i høringsnotatet er for liberalt dersom det skal forstås dit hen at denne tolkningen også står seg i forhold til den nye loven. Det bør ikke være slik at en rådgiver i realiteten kan opptre som formidler uten å være underlagt lovens regulering av slik virksomhet. Å innhente tilbud og å lage et beslutningsgrunnlag for valg av forsikringsløsning og selskap bør derfor etter FNHs mening *klart falle inn* under loven.

Vi er imidlertid også enig i at ikke all rådgivning i tilknytning til forsikringsmessige spørsmål nødvendigvis må oppfattes som formidling. *Generell rådgivning* om håndtering av risiko, herunder om det bør velges en forsikringsløsning, omfattes ikke. Eksemplet om valg mellom pensjonskasse eller selskap er ganske godt, i hvert fall i forhold til dagens situasjon hvor det å velge en pensjonskasseløsning innebærer å etablere en egen pensjonskasse. Vi er enig at rådgivning i forhold til dette ikke omfattes, selv om meglere selvsagt også kan være aktuelle som rådgivere i en slik sammenheng. Det nye pensjonskassedirektivet åpner imidlertid i noen grad for at pensjonsinretninger som oppfyller direktivets krav kan tilby sine tjenester til en videre krets. Selv om dette trolig ikke vil bli gjort gjeldende for norske pensjonskasser, kan det bli aktuelt for pensjonskasser fra andre EØS-land å tilby sine tjenester i Norge. Rådgivning vedrørende plassering hos en allerede etablert pensjonsleverandør må selvsagt ses på som formidling, og derfor omfattes av loven.

Vi ser også for oss at spørsmål omkring forsikring og forsikringsløsninger ofte vil komme opp i forbindelse med alminnelig økonomisk rådgivning som for eksempel regnskapskontorer yter overfor mindre næringsdrivende. Vi vil anta at det i en slik sammenheng vil være naturlig også å drøfte konkrete løsninger uten at det bør oppfattes som formidling.

3. Unntakene

Dette er et viktig område, hvor FNH mener at lovforslaget har fått en fornuftig og hensiktsmessig utforming, både ved å yte rettferdighet overfor direktivet og samtidig ikke legge større begrensninger enn det som kreves. FNH er således enig i de vurderinger og den avklaring som er foretatt i høringsnotatets kapitler 4.6 til 4.9.

Det er særlig *den assistanse som bilforhandlere yter* for at de bilene de selger blir forsikret, som det er viktig å finne en praktisk løsning for. Motorkjøretøyer må være ansvarsforsikret. Det er hensiktsmessig for alle parter at bilforhandlerne formidler kontakt mellom bilkjøper og forsikringsselskap, og bilkjøperne forventer at bilselgeren yter bistand i så måte. FNH har ikke registrert at det har fremkommet noen klager fra forsikringstakerne i denne sammenheng.

FNH er enig i at det ikke vil være hensiktsmessig å registrere bilforhandlere som agenter eller meglere. FNH er videre enig i at når bilforhandlerens rolle er begrenset slik det

fremgår av kap. 4.8, som også er i samsvar med den løsning som er valgt i Danmark, kan de unntas fra loven. Om nødvendig kan man eventuelt presisere ytterligere bilforhandlernes og selskapenes roller ved tegning av forsikring i forbindelse med bilsalg. Vi viser i denne sammenheng også til § 7-10.

Når det gjelder *skadeoppgjør på vegne av selskapet*, deler vi i hovedsak de vurderinger som er kommet til uttrykk i kap. 4-10 i høringsnotatet. FNH mener likevel at det ikke er nødvendig å sette som absolutt vilkår for unntaket for utkontraktering av skadebehandlingsvirksomhet at skadebehandler ikke samtidig er gitt fullmakt til å treffe avgjørelser som er bindende for selskapet. Vi kan ikke se at det er satt et slikt vilkår for unntak i den danske loven. Forsikringsselskapet er i alle tilfelle ansvarlig for skadebehandlingen og vil være forsikringstakers motpart ved en eventuell tvist om erstatningen. Særlig i forbindelse med personskader vil det kunne være meningsforskjell om skadens omfang og dens betydning for ervervsevnen og dermed også for erstatningsbeløpets størrelse. I en del slike saker vil det være aktuelt å søke forlik, og det kan ofte være eksterne advokater på begge sider som har de nødvendige fullmakter. FNH forslår derfor at kravet om at ekstern skadebehandler ikke binder selskapet utgår, alternativt at det presiseres i motivene at advokater som tar prosessoppdrag for forsikringsselskapene ikke omfattes.

4. Registrering, krav til egnethet mv

FNH ser det som positivt at forsikringskundene skal kunne ha visshet for at de står overfor seriøse aktører i markedet. Dette gjelder særlig i de tilfeller hvor det skjer henvendelser som ikke er initiert fra kunden selv. Det formelle registreringskravet gjelder imidlertid bare selve megler- eller agentforetaket og ledelsen i disse foretakene. En kunde vil derfor ikke uten videre gjennom å gå i registret kunne få klarlagt direkte hvilken status vedkommende person som har henvendt seg, har. FNH antar likevel at det vil være tilstrekkelig for kunden å kunne kontrollere at foretaket er registrert, og om ønskelig ved å kontakte foretaket, kunne bringe på det rene at vedkommende som har henvendt seg representerer foretaket.

Både for meglerforetakene og agentforetakene settes det visse krav til ledelsen i foretakene. Loven forutsetter videre at det i foretakene er en eller flere fysiske personer som er direkte involvert i formidlingsvirksomheten, og som det også settes krav til. En "forsikringsmegler" eller en "forsikringsagent" oppfatter vi som en salgsansvarlig i foretaket. Enhver kunde vil således være tilordnet en ansvarlig megler eller agent. Dette forhindrer likevel ikke at det i tillegg vil kunne være et antall personer ("meglerassistenter, "kundekonsulenter", "fullmektiger" eller lignende betegnelse) som bistår meglerne og agentene, og som ikke nødvendigvis oppfyller alle krav som stilles til meglerne og agentene. FNH ønsker at dette presiseres i §1-3 hhv punkt 3 og 7, hvor formuleringen: "... som er direkte involvert i..." erstattes med: "... som har kundeansvar i tilknytning til..."

Direktivet bygger på hjemlandskontroll av formidlere som er registrert innenfor EØS-området og opererer innenfor dette området. Lovforslaget følger opp dette. Når det gjelder utenlandske agents virksomhet i Norge bør det kanskje i lovteksten i § 8-2 annet ledd

fremgå (selv om det fremgår av motivene) at det forutsettes at de(t) selskap som agenten representerer har notifisert at det vil drive virksomhet i Norge. Vi nevner for ordens skyld også at ”forsikringsmeglere” i overskriften i § 8-2, bør erstattes med ”forsikringsformidlere”.

For forsikringsformidlere som er registrert i et annet EØS-land og som driver virksomhet i Norge, vil det ikke uten videre være like enkelt for kundene å kunne gjøre seg bruk av de aktuelle registrene, som det er for et register som ligger i Norge og benytter norsk som språk. Vi går ut fra at når Kredittilsynet etablerer sitt system (sin portal) for tilgang til de ulike registrene i Norge, også søker å ivareta hensynet til tilgjengelighet og brukervennlighet for de utenlandske registrene.

FNH går for øvrig ut fra at agent som representerer selskap som er hjemmehørende utenfor EØS-området er å anse som filial, med konsesjon.

4.1 Forsikringsmeglere

FNH er enig i at forsikringsmeglerforetak skal ha tillatelse fra Kredittilsynet og at Kredittilsynet er registerfører for forsikringsmeglerforetakene. Vi ser at det nå åpnes også for andre selskapsformer for meglerforetak enn aksjeselskap, mens dette i dagens meglerforskrift bare ligger der som en dispensasjonsadgang. FNH mener at aksjeselskap/allmennaksjeselskap er de mest aktuelle selskapsformene. Det er viktig at meglerforetaket fremstår som en klar enhet. For å kunne ha den kjennskap til markedet som er nødvendig for å gi gode råd, vil et meglerforetak ha fordel av en viss størrelse og et visst nettverk. Aksjeselskapsformen bør derfor være hovedalternativet, med mulighet for dispensasjon. Vi kan uansett ikke se noen grunn til at kravet om solvens i § 2-2 ikke behøver å være oppfylt for meglervirksomhet organisert som enkeltpersonforetak, og foreslår at dette unntaket tas ut.

FNH har ikke merknader til bestemmelsene om kvalifikasjonskrav og krav til hederligandel.

Vi registrerer at lovforslaget innebærer en del endringer sammenlignet med dagens meglerforskrift når det gjelder forsikring/sikkerhet som skal dekke ansvar som meglerforetaket måtte komme i under sin virksomhetsutførelse. Lovforslaget legger til grunn at erstatningsansvaret bare kan dekkes gjennom en forsikringsavtale. Dette er en begrensning både i forhold til dagens meglerforskrift og i forhold til direktivet som aksepterer også annen tilsvarende sikkerhetsstillelse. Vi ville ikke hatt innvendinger om annen tilsvarende sikkerhetsstillelse ble sidestilt med en ansvarsforsikring. Dagens meglerforskrift legger til grunn at sikkerheten skal dekke både uaktsomhet og forsett, mens lovforslaget forutsetter en ansvarsforsikring som bare dekker uaktsomhet, dog slik at dersom megleren forvalter klientmidler skal det tegnes en tilleggsdekning som også dekker forsett, dvs. underslag av klientmidler. Direktivet gir ikke nærmere anvisning om dekningsomfang i forhold til uaktsomhet/forsett, bortsett fra at medlemsstatene skal treffe nødvendige foranstaltninger for å beskytte midler som megler skal videreformidle mellom kunde og forsikringsselskap. Det synes heller ikke å være noe entydig mønster i

måten dette er løst på i de enkelte landene. FNH finner at lovforslaget kan aksepteres, men forutsetter at departementet kommer tilbake til saken dersom det viser seg at den løsning som er valgt i Norge avviker fra det som eventuelt blir etablert som vanlig ellers i Europa. Vi mener likevel at det vil være en bedre løsning å ha et klarere skille mellom forsikringen for det yrkesmessige ansvar og sikkerhetsstillelsen for klientmidlene. For det yrkesmessige ansvar er forsikring trolig den beste og kanskje den eneste løsning, mens for klientmidlene vil sikkerhetsstillelse slik det er løst i dagens meglerforskrift være bedre egnet. Det er ikke kurant å få kjøpt en ansvarsforsikring som dekker forsett.

FNH har merket seg at lovforslagets ansvarsforsikring ikke er begrenset til ansvar overfor oppdragsgiver og andre som er sikret under oppdragsgivers forsikring. Vi oppfatter dette slik at andre, også forsikringsselskap, nå kan få dekket tap som er påført ved uaktsomhet fra meglerens side. FNH har ikke merknader til dette.

4.2 Forsikringsagenter

FNH ser positivt på at forsikringsselskapet selv er registerfører for sine agentforetak, og at registreringen innebærer at forsikringsselskapet gir fullmakt til agentforetaket til å formidle selskapets produkter. Vi antar at registrene kan være internettbaserte og at offentlighetskravet kan ivaretas gjennom linker og søkehjelpemidler. En felles portal i Kredittilsynet synes hensiktsmessig. Vi er inneforstått med at Finansdepartementet fastsetter nærmere regler om føring av slike registre.

FNH er enig i at forsikringsagentforetaket før registrering godtgjør overfor forsikringsselskapet at ledelsen i foretaket og agentene oppfyller de nødvendige kvalifikasjons- og egnethetskrav, og at forsikringsselskapet i avtale med agentforetaket er ansvarlig overfor kunden for erstatningsansvar som agentforetaket måtte pådra seg ved utøvelsen av agentvirksomheten.

FNH er i hovedsak enig i de kvalifikasjonskrav som loven stiller, men vil understreke det som ligger i den aktuelle bestemmelsens første ledd, nemlig at kravene ses opp mot hva som er nødvendig i forhold til agentforetakets virksomhet. Vi vil også vise til den betydelige opplæringsvirksomhet som skjer internt i forsikringsselskapene, og legger til grunn at opplæring i selskapenes regi sidestilles med andre utdanningsopplegg, så fremt de grunnleggende kompetansekravene oppfylles. Vi viser imidlertid også til hva vi tidligere har anført, at kravene til vandel og kompetanse knyttes til nærmere bestemte ansvarlige personer, og at de ikke nødvendigvis må gjelde for enhver person i foretaket som har kundekontakt.

5. Informasjonskrav

Informasjonskravene i direktivet er felles for alle typer av formidlere. Disse kravene må naturlig nok også i hovedsak være like i den norske implementeringen. Når det gjelder kravet om å gi informasjon om størrelsen på provisjon og/eller annen godtgjørelse som meglerforetaket eller agentforetaket mottar fra forsikringsgiveren for angjeldende forsikring, er dette imidlertid ikke et krav som følger av direktivet.

Etter FNHs mening har ikke den likebehandling som lovforslaget her legger opp til mellom meglerforetak og agentforetak noen saklig begrunnelse. Agentforetaket handler på vegne av forsikringsselskapet. Agentforetaket leverer ingen rådgivning som ikke ligger innbakt i selve produktet. Informasjon om godtgjørelse har derfor ingen begrunnelse ut fra nødvendigheten av å belyse et avhengighetsforhold til selskapet, og heller ikke for å angi en pris på et selvstendig tilleggsprodukt.

Det er *prisen for forsikringen* inklusive alle kostnader, herunder godtgjørelse til agenten, som er relevant for kunden. Det er denne prisen som er avgjørende for kunden i valget mellom ulike forsikringsleverandører, hensyn tatt til service og andre kvalitetskjennetegn.

En kunde som har henvendt seg direkte til selskapet eller til en av selskapets agenter står overfor én og samme pris på forsikringen, og betaler ikke noe tillegg for distribusjonskostnadene. Godtgjørelsen til agenten er således ingen parameter som har relevans i forhold til kundens valgmuligheter.

En kunde som valgt å *benytte en forsikringsmegler*, vil på den annen side normalt stå overfor en "meglerassistert pris" på forsikringen (som er noe lavere enn den ordinære, hvilket avspeiler at megleren også avlaster selskapet for arbeid), men kunden må selv betale forsikringsmegleren. Her vil den godtgjørelse som oppdragsgiver betaler til megleren være en viktig parameter, i første rekke for valget mellom ulike meglere, men den er selvsagt også relevant for valget mellom å benytte megler eller å henvende seg til en av selskapets egne kanaler. I de tilfellene der forsikringsmegler mottar provisjon eller annen godtgjørelse *fra forsikringsselskapet*, har informasjon om dette et helt annet utgangspunkt, da den har relevans i forhold til spørsmålet om uavhengighet til selskapet.

I fremtiden kan det ikke utelukkes at det vil kunne være prisforskjeller også mellom selskapets egne kanaler, for å avspeile ulikheter i servicenivå. For eksempel vil distribusjon hvor kunden i stor grad betjener seg selv gjennom nettbaserte løsninger kunne bli rimeligere enn kanaler med større innslag av spesialtilpasning og rådgivning. I så fall vil selskapet selvsagt oppgi de kanalspesifikke prisene. Disse prisene vil være viktige for kundene, fordi dette er informasjon som de kan gjøre seg nytte av i sin tilpasning. I hvilken grad et selskap velger å prisdifferensiere mellom ulike salgskanaler vil imidlertid være et strategisk valg som avhenger av hvordan selskapet velger å møte konkurransen i markedet.

FNH ønsker dessuten å peke på regionale aspekter ved problemstillingen. Forsikringsmeglerne er i stor grad lokalisert til befolkningstette områder og har sin hovedsakelige aktivitet her. Selskapene er i større grad representert med kontorer og agenter ute i distriktene. Et regionalt distribusjonsnett koster ofte noe mer per premiekrone enn en sentralisert løsning. Kravet om fremvisning av godtgjørelse til agentene vil på sikt kunne bidra til at selskapenes regionale apparat bygges ned, med redusert service til distriktskundene som resultat.

Synliggjøring av ett kostnadselement blant flere vil snarere kunne være misvisende, enn oppklarende da kunden ikke vet hva det inneholder. Forsikringsselskapets godtgjørelse til

agentforetaket kan anta en rekke ulike former, som ikke nødvendigvis alle er knyttet til forsikringskontrakten. Det kan dreie seg om elementer av fast godtgjørelse, bonus som utbetales i etterhånd, ulik behandling av nytegning og vedlikehold, ulik godtgjørelse avhengig av hvilke konkrete oppgaver som agenten skal ivareta for selskapet, med videre. Slik forslaget er utformet vil det derfor uansett ikke være egnet til å bidra til informasjon som kundene kan ha nytte av.

Dersom det likevel anses som viktig for myndighetene at det skal gis informasjon om ”kostnadene ved salg gjennom agenter”, vil det være en bedre løsning at selskapene pålegges en plikt til å frembringe tall (for siste tilgjengelige regnskapsår) for samlet premievolum ved salg gjennom (registrerte) agenter og samlet godtgjørelse til sine agentforetak. Da kan det regnes ut en gjennomsnittlig agentkostnad i prosent av premien. Denne informasjonen kan så gis til agentforetakene, som kan ha plikt til å videreformidle den til kundene. En slik informasjon vil ikke være helt korrekt i forhold til den enkelte kontrakt, men den vil være enkel og forståelig og vil gi et godt bilde av nivået på selskapets distribusjonskostnader ved salg gjennom agenter.

FNH foreslår derfor at § 5-4 første ledd nr. 4 omformuleres til:
”størrelsen på godtgjørelse som forsikringsmeglerforetaket vil kreve fra oppdragsgiver. Dersom forsikringsmeglerforetaket mottar godtgjørelse fra forsikringsgiver, skal meglerforetaket opplyse om størrelsen på denne.”

Tilsvarende foreslår vi at § 7-7 første ledd nr 3 utgår. Dette samsvarer med at direktivets bestemmelser om opplysning av krysseie mellom formidlingsforetaket og forsikringssselskapet ikke er foreslått gjort gjeldende for agentforetak.

FNH er også enig i at bestemmelsene som angår i hvilken grad råd er gitt på basis av en objektiv analyse av et stort antall forsikringsavtaler eller ikke, bare er relevant for forsikringsmeglerforetak.

FNH ser at ut det fra direktivets formulering er naturlig at kravet om presisering og begrunnelse i hhv § 5-4 fjerde ledd og § 7-7 annet ledd, er likelydende. Det bør likevel fremgå i de alminnelige motivene at det vil være en reell forskjell mellom agenter og meglere når det gjelder informasjon. Informasjonen må avspeile at de to kategoriene har ulike roller i markedet.

FNH vil for øvrig også peke på at tidsangivelsen ”før” i annet ledd i § 7-7 atskiller seg fra forsikringslovens tilsvarende angivelse ”i forbindelse med tegningen”. Vi oppfatter dette likevel slik at ”før” ikke nødvendigvis må oppfattes så bokstavelig at det må være en tidsforskjell mellom det tidspunkt informasjonen gis og tidspunktet for inngåelse av kontrakten.

6. Aksessorisk agentvirksomhet

FNH ser svært positivt på den muligheten som ligger i § 7-10 til at Kredittilsynet kan fastsette særlige regler eller unntak for agenter som utøver forsikringsformidling i tillegg til

sin yrkesmessige hovedvirksomhet. Vi er enig i at det særlig vil være bilselgere og bankassuransse denne bestemmelsen vil være aktuell for.

Når det gjelder bilforhandlernes rolle som medvirkere vises til punkt 3 ovenfor. Vi ser ikke bort fra at det vil kunne være nyttig med en nærmere forståelse av hvilke tjenester som bilforhandler kan levere uten å bli omfattet som formidler i lovens forstand. FNH deltar gjerne i et arbeid for å forberede en slik forståelse.

Når det gjelder salg av forsikring gjennom andre finansinstitusjoner, og da i første rekke gjennom bank, har dette hatt et økende omfang i de senere årene. Dette skjer i mange tilfeller ved samarbeid mellom foretak innenfor samme konsern. FNH antar at det ikke vil by på særlige problemer at finansforetak som har en klar avtale med et forsikringsselskap om å selge selskapets forsikringer registreres som agentforetak i det aktuelle forsikringsselskapet, men det er etter FNHs syn mer hensiktsmessig med unntak fra registreringskravet. Dette gjelder særlig innenfor samme konsern, hvor det er gode grunner for å sidestille en person som er ansatt i konsernet med en som er ansatt i forsikringsselskapet. Finansinstitusjonene er uansett underlagt et omfattende regelverk som i stor grad ivaretar forbrukerhensyn. De må ha konsesjon for å drive sin virksomhet, og de er derfor allerede registrert i Kredittilsynet. Alternativt bør det kunne fastsettes særlige regler, som er tilpasset finansinstitusjonenes øvrige regelverk. Dette bør etter FNHs mening gjelde noe videre enn bare salg av forsikring som "utgjør et supplement til varer og tjenester som leveres i forbindelse med den yrkesmessige hovedvirksomheten" (slik som for eksempel gjeldsforsikring). Når det gjelder livsforsikringsprodukter med et betydelig spareinnhold, vil det ofte være naturlig både for kundene og finansinstitusjonene at rådgivningen settes inn i en mer helhetlig spare- eller plasseringssammenheng, hvor forsikringsproduktene utgjør en del av et større spekter. Bestemmelser som eventuelt gjelder mer generelt for finansiell rådgivning, synes i slike sammenhenger å passe bedre enn direktivets bestemmelser.

7. Oppsummering av konkrete forslag til endringer

§ 1-2

I punkt 4 settes punktum etter "...skader". Resten av punktet går ut.

§ 1-3

I punktene 3 og 7, erstattes formuleringen: "... som er direkte involvert i..." med: "... som har kundeansvar i tilknytning til..."

I de spesielle motivene til § 1-3 nr 2 (s 28 i høringsnotatet) erstattes tredje siste setning i avsnittet med:

"Dette vil kunne være tilfelle særlig for enkelte spesialdekninger der det er et begrenset antall tilbydere i markedet, eller at forsikringsmegleren har erfaring som tilsier at et begrenset antall tilbydere vil gi et tilstrekkelig godt grunnlag, dvs. at den mulige gevinst som kan ligge i å finne et gunstigere tilbud ikke antas å stå i forhold til de økte kostnadene i forhold til ved å gå gjennom flere tilbud." De to siste setningene beholdes.

I tillegg settes inn et nytt avsnitt:

"Forsikringsmeglerforetaket tilbyr sine tjenester til mulige forsikringskjøpere. Når meglerforetaket er engasjert av en potensiell forsikringskjøper, blir forsikringskjøperen meglerens oppdragsgiver. Forsikringsmegleren ivaretar forsikringskjøpers interesser overfor forsikringsselskapene, og kan gis fullmakt til å handle på vegne av forsikringskjøper."

§ 2-2

Første ledd endres til: "Forsikringsmeglerforetaket skal være organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap. Kredittilsynet kan gi dispensasjon til at meglerforetaket kan organiseres som øvrige alternativer i § 1-1 tredje ledd."

Tredje ledd utgår.

§ 5-4

Første ledd nr. 4 omformuleres til:

"størrelsen på godtgjørelse som forsikringsmeglerforetaket vil kreve fra oppdragsgiver. Dersom forsikringsmeglerforetaket mottar godtgjørelse fra forsikringsgiver, skal meglerforetaket opplyse om størrelsen på denne."

Nest siste setning i tredje ledd, erstattes med:

"Forsikringsmegleren skal på kundens anmodning opplyse navnene på de selskapene, som megleren akter å vurdere, eller har vurdert nærmere i forbindelse med oppdraget"

§ 7-7

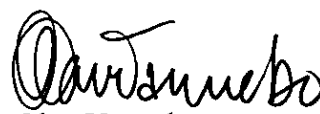
Første ledd nr. 2 utgår

Med vennlig hilsen

FINANSNÆRINGENS HOVEDORGANISASJON

Arne Skauge
Adm. direktør

Olav Vannebo
Direktør